
KULTURSTRATEGI
HEDENSTED KOMMUNE
2024

FORSLAG

Indhold

Indledning og læsevejledning	3
Læsevejledning	3
Sådan arbejder vi med kultur i Hedensted Kommune	4
Vi har fokus på overblik, synlighed og dialog	4
Vi prioriterer flere deltagere eller nye indsigter	4
Vi har fokus på, at kultur skabes af, med og for borgerne	5
I Hedensted Kommune organiserer vi os	6
Vi etablerer et kommunalt tværfagligt Kulturforum Hedensted	6
Særlige fokusområder i kulturstrategien	7
Mål 1: Vi udvikler vores stærke kulturelle lokalområder	7
Konkrete målsætninger:	7
Hvad vil vi starte med?	7
Mål 2: Vi finder vej til kulturel vækst	8
2.1 Kultur i centerbyerne	8
Hvad vil vi starte med?	8
2.2 Kultur er erhverv	9
Mål 3: Vi skaber kulturaktiviteter, som bidrager til læring og trivsel	10
Mål 4: Vi arbejder ikke alene	10
Sådan har vi udviklet kulturstrategien	11

Indledning og læsevejledning

Kulturen er noget, vi er fælles om i Hedensted Kommune og kulturstrategien har til formål at sætte fokus på kulturens bidrag til det gode liv. Kulturlivet skal både vedligeholdes og udvikles. Ikke bare for at følge med tiden, men for målrettet og aktivt at bidrage til, at Hedensted Kommune forbliver attraktiv at leve i hele livet, et godt sted at arbejde og et interessant sted at besøge hele året.

Når vi arbejder med Hedensted Kommunes kulturliv er formålet at understøtte og videreudvikle de mange kulturelle tiltag og initiativer, som foregår over hele kommunen. Det er også en opgave at sikre, at der er et opdateret overblik og dermed gode muligheder for at finde frem til den aktivitet, som giver mening for den enkelte eller i fællesskabet. Vi har brug for, at de mange aktører kan finde hinanden i netværk og meningsfulde samarbejder på tværs af geografi, alder og organisationsform.

Kultur kan skabe menneskelige åndehuller, dejlige steder at være og gode ting at være sammen om. Derudover kan kultur give bedre mental sundhed og ny læring - ligesom kultur også kan og skal udfordre, så vi får gang i engagerede diskussioner, mærker forargelsens ild eller opdager, at vi har udviklet os i nye retninger.

Læsevejledning

Strategien har to dele. Den første del handler om, hvordan vi arbejder sammen om kulturen og om, hvordan vi organiserer arbejdet i den kommunale organisation. Anden del omfatter en række særlige fokusområder, som sætter en mere konkret retning for arbejdet i de kommende år.

Målene i strategien favner bredt og understøtter i særlig grad kommunens øvrige politikker, strategier og planer, som eksempelvis kommunalbestyrelsens strategi 2022- 2025, bosætningsstrategien og sundhedspolitikken samt de mange fysiske udviklingsplaner i centerbyerne såvel som i lokalområderne. Kulturstrategien understøtter ligeledes folkebiblioteket i Hedensted Kommunes strategi - Dit kulturelle forsamlingshus.

Kulturstrategien tager udgangspunkt i et forpligtende fællesskab omkring kulturen i hele Hedensted Kommune, og derfor tager teksten udgangspunkt i dette ved at bruge ordet VI. Hedensted Kommune har som organisation et særligt ansvar for udviklingen af kulturen, og derfor vil strategien også referere direkte til den kommunale organisation.

Sådan arbejder vi med kultur i Hedensted Kommune

Vi har fokus på overblik, synlighed og dialog

Arbejdet med kulturstrategien har sat kulturen på dagsordenen i Hedensted Kommune. Det giver mening, at vi mødes for at tale om det, vi deler og det vi drømmer om. Vi lægger vægt på at skabe synlighed og på, at dialogen er åben og kontinuerlig.

Hvert år vil vi udgive en let tilgængelig kulturel årsrapport, som skaber overblik over de kulturelle aktiviteter og tiltag i året, der er gået.

På baggrund af rapporten afholdes et årligt aktørmøde, hvor alle kommunens kulturaktører kan bidrage til såvel evaluering af det forgangne år samt foreslå tiltag og prioriteter til den kommende periode.

Den kulturelle årsrapport og indtrykkene fra aktørmødet danner baggrund for det kulturpolitiske arbejde og bidrager til at synliggøre arbejdet.

For at det kan lykkes, vil vi danne og vedligeholde et fælles overblik med det formål:

- 1) At gøre det nemt for alle parter at bidrage til kortlægningen af kulturelle aktiviteter og aktører i hele kommunens geografiske område og gøre den fælles viden offentlig tilgængelig.
- 2) At gennemføre dialoger og udvikle konkrete handlinger sammen med brugere og aktører med fokus på de initiativer, hvor der er energi eller oplagte udviklingsområder.
- 3) At beslutte fremadrettede handlinger sammen med relevante aktører, udvalg og Kommunalbestyrelse.
- 4) At udvælge og følge op på konkrete målsætninger for, hvordan handlingerne konkret påvirker livet i Hedensted Kommune, som også deles i den fælles kulturelle årsrapport.

Vi har fokus på at skabe en fælles retning for nye initiativer

I fremtiden prioriterer Hedensted Kommune de kulturelle tiltag og aktiviteter som understøtter fællesskaber, nye erfaringer og som har aktive borger i centrum, hvad enten der er som initiativtagere eller som deltagere. Vi har samlet denne ambition de to følgende afsnit.

Vi prioriterer flere deltagere eller nye indsigter

Når Hedensted Kommune understøtter, samarbejder om eller selv tager initiativ til kulturaktiviteter, lægger vi vægt på, at der indtænkes elementer, som fremmer fællesskaber eller kulturel kapital.

BOKS: Hvad er kulturel kapital?

Kulturel kapital er vores evne til at forstå og indgå i det, der opfattes som kultur i det pågældende samfund. Kulturel kapital kan dække over alt fra at kunne synge med på en fødselsdagssang, over egne kreative færdigheder, til at man har prøvet at gå på museum og f.eks. forstår at genstandene er ægte gamle ting, som fortidens mennesker har brugt. Kulturel kapital er vigtig, for at vi føler at vi hører til i et fællesskab og gerne vil kende og forstå den verden, vi lever i.

For at opnå dette vil Hedensted Kommune arbejde ud fra følgende prioriteter:

- 1) Borgere eller foreninger, der søger støtte til kulturelle tiltag, skal beskrive, hvordan de sikrer, at deres tiltag er åbne og reelt tilgængelige for mange eller hvordan tiltaget skaber flere eller dybere erfaringer for de eksisterende brugere.
- 2) Projekter eller tiltag som udvikles i samarbejde med Hedensted Kommune, skal have en klar plan for enten at øge bestemte brugergrupperes deltagelse i aktiviteten, en plan for at inddrage flere målgrupper (antal deltagere) i aktiviteten eller en klar beskrivelse af, hvordan aktiviteten øger den eksisterende brugergruppes erfaring, indsigt eller kulturelle kapital.
- 3) Tiltag, som primært varetages af offentlige aktører, skal aktivt forholde sig til, hvordan de både fremmer sociale mål (forpligtende fællesskaber) og arbejder med kulturel kapital (vækst i balance).
- 4) Alle som laver projekter eller tiltag med offentlig støtte eller i offentligt regi, bidrager i kort form til den fælles kulturelle årsrapport.

Vi har fokus på, at kultur skabes af, med og for borgerne

Vi vil skabe gode muligheder for vækst og iværksætteri – også inden for kulturen. Vi understøtter kultur, som skaber menneskelig vækst samt øget trivsel eller læring. Vi understøtter vækst i formelle og uformelle samarbejder og netværk, og vi vil være undersøgende på, hvordan vi kan understøtte kultur som et erhverv for den enkelte aktør og for at fremme byliv og turisme.

Derfor har vi også fokus på at understøtte dét og dem, der vil noget og vi lægger vægt på, at udviklingen især peger på kulturelle aktiviteter med og af borgerne. Dét vil vi gøre, fordi det batter på de store dagsordner og fordi det er sådan, vi vil være i Hedensted Kommune.

Når Hedensted Kommune understøtter, samarbejder om eller selv tager initiativ til kulturaktiviteter, lægger vi vægt på, at borgerne har aktive roller i såvel planlægning som udførelse og at begge dele bliver synlige som en del af fortællingen om det gode liv i kommunen.

For at opnå dette lægger vi vægt på følgende:

- 1) I tildelingen af midler til eller anden støtte til borgere eller foreninger prioriterer vi de aktiviteter, som rummer borgernes aktive medvirken eller lederskab.
- 2) Projekter eller tiltag som udvikles i samarbejde med kommunen, skal have en klar plan for borgernes konkrete praktiske engagement og deltagelse før, under og efter aktiviteten.
- 3) Tiltag som primært varetages af offentlige aktører, skal aktivt forholde sig til, hvordan aktiviteten arbejder med konkrete borgeres oplevelse af kompetence, autonomi og meningsfuldhed, fordi vi ved, at disse elementer bidrager til det gode liv og ofte udvikler fællesskab og kulturel kapital.

- 4) Alle som laver projekter eller tiltag med offentlig støtte eller i offentligt regi, bidrager i kort form til den fælles kulturelle årsrapport.

I Hedensted Kommune organiserer vi os

Der er elementer af kultur i alt og der er mange kommunale aktører, som arbejder med kultur. Hedensted Kommune har et fælles organisatorisk ansvar for arbejdet med kulturstrategien og derfor sætter vi en ny kommunal organisering i værk.

Vi etablerer et kommunalt tværfagligt Kulturforum Hedensted

Kulturaktiviteter rummer mange muligheder for at udvikle den kommunale opgaveløsning. Det være sig i regi af læring, sundhedsfremme eller gennem kommunens kulturelle institutioner: Kulturskolen, Pensionisthøjskolen eller Folkebiblioteket. Ligeledes er der dele af eksisterende politikker for eksempel sundhedspolitikken, børne- og skolepolitikker, bosætningsstrategien, biblioteksstrategien, ungestrategien og kommunalbestyrelsens strategi, hvor kulturaktiviteter kan tilbyde nye løsninger på fremtidens udfordringer.

Kulturforum består af repræsentanter fra alle kommunens kerneområder og det forankres på direktorniveau. Kulturforum ledes af en chef eller leder, som vælges blandt de faste deltagere i Kulturforum Hedensted. Her er et særligt ansvar for at sætte retning, koordinere og skabe fremdrift inden for de særlige fokusområder i kulturstrategien.

Parterne udarbejder i fællesskab et kommissorium, som godkendes af direktionen.

Formålet med Kulturforum Hedensted er:

- 1) At forankre og udvikle eksisterende tiltag fagligt.
- 2) At undersøge hvordan kulturelle aktiviteter smidigt og effektivt kan bidrage til den kommunale opgaveløsning,
- 3) At iværksætte forsøgsvis udvikling eller samarbejde omkring nye tiltag.
- 4) At bidrage til den politiske betjening på relevante områder i den kommunale organisation.
- 5) At bidrage til synliggørelse af kulturelle tiltag i Hedensted Kommune for eksempel via den kulturelle årsrapport.

Særlige fokusområder i kulturstrategien

Mål 1: Vi udvikler vores stærke kulturelle lokalområder

Det skal være godt at leve og bo i hele Hedensted Kommune, og en central del af det gode liv er for mange mennesker at mærke, at der er brug for os og det vi kan. Heldigvis er der masser af opgaver, som kalder på en indsats fra lokale ildsjæle eller dem, der vil bruge en times tid engang i mellem. Borgerne skal have mulighed for at forme lokale kulturelle fællesskaber, som er præget af aktivitet, meningsfuldhed og fællesskab. Det skal være meningsfuldt at være frivillig lokalt og Hedensted Kommune skal være en nyttig samarbejdspartner samtidig med, at der skal være plads til politiske prioriteringer og strategiske valg. Vi skal respektere det frivillige arbejdes livsfaser og lægge kræfterne der, hvor der er energi eller oplagte muligheder, som kalder på en særlig indsats.

Konkrete målsætninger:

- Der skal være én samlet og overskuelig indgang til selvbetjening, vejledninger, tilladelser, sparring, puljer og andre støttemuligheder samt et overblik over relevant lovgivning.
- Der skal være et solidt udvalg af aktiviteter, som understøtter borgere, klubber og foreningers arbejde på det kulturelle område.
- Vi vil bruge kommunale kræfter på at skabe nye netværk eller forbindelser mellem aktører, som har fælles interesser, hvad enten de tager udgangspunkt i for eksempel aktiviteter eller geografi.
- Vi vil afdække og viderefremde regionale og nationale muligheder for eksempel i form af puljer, kurser eller netværk i både generel form og til konkrete aktører, som vi vurderer er et godt match.

Hvad vil vi starte med?

Vi skal opbygge et bredere kendskab til puljer og vejledninger gennem afholdes af:

- Puljecaféer med fokus på vejledning af ansøgninger og netværk for lokale kulturaktører.
- Mere tilgængelige og brugbare vejledninger til puljeansøgninger.
- Tjekliste til brug i forbindelse med afholdelse af arrangementer.
- Oversigt over faciliteter til brug ved afholdelse af små som store kulturelle arrangementer.
- Oplysning og synlighed af kalender for kulturelle arrangementer samt vejledning til, hvordan man kan indtaste egne arrangementer.
- Etablering af vidensbank for emner og kurser for aktører.

- Vi skal fungere, som matchmaker mellem etablerede og uorganiserede kulturaktører og derved understøtte nye og spændende samarbejder på tværs. Det gør vi ved at:
 - Lave opsøgende arbejde i forhold til uorganiserede aktører, aktiviteter og faciliteter, så vi er vidende om, hvad der rører sig i kommunen.
 - Skabe et overblik over etablerede kulturaktører, så vi nemt kan facilitere det første møde eller skabe kontakt mellem de involverede parter og aktører.
- Vi skal være opsøgende i forhold til regionale- og nationale tendenser og projekter, der kan tilføre nye muligheder og oplevelser for kommunens borgere, klubber og foreninger.

Mål 2: Vi finder vej til kulturel vækst

2.1 Kultur i centerbyerne

Alle kan noget, ingen kan alt og til sammen kan vi det hele. Det er overskriften for den kulturelle udvikling i Hedensted Kommunes centerbyer, og det er samtidig balancen mellem kulturen i centerbyerne og de stærke kulturelle lokalområder.

Hedensted Kommune er i vækst, og for at understøtte den fortsatte vækst er det afgørende, at vi danner vores egne fællesskaber og sætter retningen for den kultur, som samler os. Formålet er, at styrke dagliglivet her og nu, så Hedensted fortsat er en attraktiv bosætningskommune. Centerbyerne har også en særlig rolle i at gøre Hedensted Kommune til et godt sted at være sen-teenager og dermed at sende vores unge ud i verden med et godt indtryk af deres hjemstavn.

Hedensted Kommunes ansvar i centerbyerne har fokus på det, der kræver en delvis professionel indsats for at lykkes og som sætter baren så højt, at det bliver interessant for både nuværende og kommende borgere i hverdagen og udviklende over tid.

I de tre centerbyer, Hedensted, Juelsminde og Tørring, drømmer vi om faciliteter, som kan samle borgerne og danne platform for de aktiviteter som er for mange. Faciliteterne skal være tilrettelagt med særligt henblik på, at flere generationer kan se sig selv som brugere, og så de fremmer fællesskab og gensidighed.

Vi drømmer om kulturelle centerbyer, hvor borgere, frivillige, foreninger og kulturelle institutioner, gerne sammen med småerhverv eller non-profit organisationer, kan skabe hverdagens mødesteder eller bidrage til den gode lørdag formiddag sammen med handel og øvrige oplevelser. Vi kan se en mening i, at flere kommunale funktioner samles for at levere værtskab og facilitere aktiviteter ligesom det er et klart mål, at borgere, frivillige, foreninger og klubber tager ansvar for at skabe deres eget indhold.

Hvad vil vi starte med?

- Bibliotekerne og andre kommunale bygningsejere skal lægge hus til aktiviteter, som samler borgere og skaber en træningsbane for kulturcentre og kulturelle forsamlingshuse. Denne tankegang er allerede forankret i biblioteksstrategien og accentueres her.

- Aktører bredt skal samles i handlenetværk for at afprøve tiltag og sammen lede efter det, der giver mest mening i de konkrete sammenhænge.
- Vi skal sætte fokus på alt det gode, som allerede foregår og skabe plads og rum til nye initiativer samtidig med, at vi deler viden om muligheder og synliggør alt det kultur, vi er glade for.

Alt dette har til formål at skabe en god og udviklende vej frem til, at drømmen om kulturelle bycentre kan realiseres i samspil med øvrige strategier og lokale handleplaner.

2.2 Kultur er erhverv

Kultur er et erhverv, som omsætter for milliarder på landsplan, mens jobbet som kunstner eller kulturproducent ofte kun er på deltid eller kræver en sparsom livsstil.

Samtidig er de kulturelle erhverv med til at skabe et varieret liv i vores byer og lokalområder, interessante ophold for turister og andre gæster, indhold i hverdagen for os alle sammen samt bidrage til læring, trivsel og fællesskab f.eks. i form af arbejdende værksteder, workshops, kurser og udstillinger.

Vi ser de kulturelle erhverv som en central del af Hedensted Kommunes udvikling, mod forsat at være en kommune, hvor mange kan se sig selv bo, arbejde eller komme på besøg. Kulturelle erhverv har et stort potentiale som destinationsoplevelser og i forhold til at skabe aktiviteter, som gør især ydersæsonerne mere interessante for gæster samtidig med, at de skaber indhold, oplevelser og udfordringer i hverdagen for heltidsborgerne. Derudover er de kulturelle erhverv med til at udvide billedet af Hedensted Kommune og alle os, der bor her.

I Hedensted Kommune kan vi meget på det erhvervskulturelle område. Vi vil gerne skabe et lokalt alternativ til de oplevelser, som leveres regionalt og nationalt samt understøtte eksisterende initiativer.

Hvad vil vi starte med?

- Skabe overblik over eksisterende tiltag og netværk og undersøge, hvor vi kan bidrage i en erhvervsfremmende tankegang.
- Afklare muligheden for at skabe faciliteter til de ønskede funktioner: Arbejdende værksteder, workshops, kurser og udstillinger.
- Undersøge hvordan vi kan bidrage til at gøre kulturelle jobs økonomisk bæredygtige for eksempel via formidling af deltidsjobs.
- Afklare muligheder for at indgå i erhvervs- eller regionsfremmende tiltag eller programmer, som på længere sigt kan understøtte de kulturelle erhverv i Hedensted Kommune.

Mål 3: Vi skaber kulturaktiviteter, som bidrager til læring og trivsel

Den demografiske udvikling og borgernes forventning til de kommunale velfærdsleverancer kalder på nye løsninger på fremtidens udfordringer. Kulturel aktivitet kan spille en afgørende rolle i forhold til at øge trivsel og læringsmuligheder, og som noget at mødes om på tværs af alder, køn eller andet, som kan opleves som en skillelinje.

For mange er det umiddelbart meningsfuldt at gøre noget praktisk, hvad enten det er at spille, male eller skabe elektronisk kunst, og tilegnelsen af nye færdigheder skaber selvværd og stolthed. Endelig tilbyder kulturelle aktiviteter ofte også en mulighed for at udtrykke sig og blive hørt, og derved i sidste ende at være en del af de demokratiske fællesskaber.

På den lange bane ønsker vi os, at alle børn og unge i Hedensted Kommune oplever, at de kan deltage i og udtrykke sig gennem kulturen. Vi arbejder også for, at alle voksne som ønsker det, kan blive en del af kulturelle fællesskaber ligesom vi er nysgerrige på at undersøge, hvad kulturelle aktiviteter helt konkret kan bidrage med ind i områder som for eksempel forebyggelse og sundhedsfremme.

Fokusområdet omkring kultur som læring og trivsel har i modsætning til de øvrige særlige fokusområder et klart mål om at nå de borgere, som i mindre grad ser sig selv som kulturdeltager eller udøver, eller som har brug for støtte til at genoptage tidligere aktivitet eller opdage nye interesser.

Det gør vi med en dobbelt målsætning om i konkrete handlinger at bidrage til flere borgeres gode liv, og fordi vi ved, at kulturelle aktiviteter kan være genveje til øget trivsel og større læringsudbytte.

Hvad vil vi starte med?

- Identificere og synliggøre eksisterende kulturelle aktiviteter i den kommunale organisation.
- Udbrede tankegangen om kultur som en del af den kommunale opgaveløsning til kollegaer og samarbejdspartnere over hele kommunen.
- Afklare hvor kulturelle indsatser kan være relevante og meningsfulde bud på nye måder at arbejde med den kommunale opgaveløsning.
- Iværksætte forsøg og indsamle erfaringer som kan bringes til politisk behandling og beskrive disse i et særskilt handlekatalog.
- At nedsætte Kulturforum Hedensted.

Mål 4: Vi arbejder ikke alene

Hedensted Kommune strækker sig fra hav til højderyg, men vi er ikke alene og vi vil ikke være selvtilstrækkelige. Vi vægter kulturelle samarbejder højt og sætter en ære i, at borgerne i Hedensted Kommune får konkret gavn af de samarbejder, vi indgår i. Det gælder de faste fællesskaber som for eksempel Kulturring Østjylland og Europæisk Kulturregion, fællesskaber omkring konkrete initiativer eller projekter, som vi indgår i regionalt eller på nationalt niveau, men også som en del af det at gøre

kultursarbejdspladser i Hedensted Kommune attraktive og for også i disse sammenhænge at bidrage til fortællingen om det gode liv i Hedensted Kommune.

Hvad gør vi i de større fællesskaber?

- Hedensted Kommune deltager aktivt i Kulturring Østjylland og Europæisk Kulturregion.
- Hedensted Kommune deltager aktivt i øvrige samarbejder, som understøtter strategien.
- Hedensted Kommune understøtter borgere, frivillige, klubber og foreninger, som ønsker at deltage i regionale- eller nationale samarbejder, som understøtter strategien.
- Hedensted Kommune arbejder aktivt for at få gavn af regionale- eller nationale erhvervsfremmetiltag inden for de kulturelle erhverv.
- Vi synliggør løbende de konkrete muligheder, som samarbejdet bidrager med i den kulturelle årsrapport.

Sådan har vi udviklet kulturstrategien

Kulturstrategien er et resultat af en længere proces, hvor politikere, kulturaktører og repræsentanter for kulturinstitutioner samt kulturelle foreninger har bidraget med idéer, viden og input.

Udvalget for Fællesskab har drøftet de første skitser og stikord til en vision samt bud på strategiens indsatsområder. Derefter er der afholdt en række workshops og møder med forskellige grupper af kulturaktører og med kommunale repræsentanter fra Social Omsorg og Læring. Det har ført til tilføjelser og justeringer af kulturstrategien ligesom interessentinddragelsen har givet mange konkrete bud på handlinger i forbindelse med strategien.